

Koortslip (herpes simplex, eczema herpeticum)

- **Huidafwijking** Gegroepeerde blaasjes (vesikels) en een rode huid, in een klein omschreven huidgebied (wang, mondholte, hand, etc.) In 15% treedt ontsteking van de mond (gingivostomatitis) op, met uitgebreide blaasjes (vesikels) en oppervlakkige beschadigingen (erosies) op de tong, het mondslijmvlies, het tandvlees en het gehemelte. Daarbij is er een stinkende adem (foetor ex ore). Genezing treedt gewoonlijk binnen 14 dagen op. Bij 20% van de kinderen leidt reactivatie van het virus tot chronisch recidiverende koortslippen (herpes labialis) en bij 8% tot een ooginfectie (herpes keratitis).
- **Symptomen** Meestal is er sprake van een milde infectie die nauwelijks wordt opgemerkt. Bij ernstige infectie treedt hoge koorts met algemene malaise op.
- **Oorzaak** Infectie met herpessimplexvirus, type 1 of 2.
- **Incubatietijd** 2-12 dagen (meestal 4 dagen).
- **Besmettelijkheid** Direct huid- of slijmvliescontact.
- **Bijzonderheden** De laesies verkeren altijd alle in hetzelfde stadium (waarop onderscheid kan worden gemaakt met waterpokken).
- **Beleid** Behandeling is veelal niet nodig.

Bij pasgeborenen is er een risico op herpes neonatorum, waarbij het kind ernstig ziek kan worden met kans op overlijden of blijvende schade. Contact tussen de herpeslaesie en de pasgeborene moet daarom worden vermeden door onder andere een mondmasker bij herpes labialis en goede hygiëne (handen wassen). Bij ontsteking van de mond (gingivostomatitis) kunnen voedingsproblemen optreden en is verwijzing naar de huisarts geïndiceerd.

Bij jongeren uitleg geven dat besmetting kan optreden door contact met speeksel of mondslijmvlies (o.a. via kussen).

Bij een gestoorde huidbarriere zoals bij constitutioneel eczeem kan de lokale infectie uitbreiden tot een eczema herpeticum met gegroepeerde uitgeponste afwijkingen. Bij een dergelijke eczema herpeticum is spoedverwijzing naar de spoedeisende hulp (eventueel via de huisarts naar kinderarts) geïndiceerd vanwege het risico op een herpes meningitis en herpes encefalitis. Zie voor verdere informatie en behandeling het protocol 'Herpessimplexinfectie' van het LCI.